

תפילה לאל חיי – עולמות התפילה החסידית סולם, התגלות, אינטימיות ויישוב הדעת

התגלות – מי השילוח – ר' מרדכי יוסף ליינר מאישיביצא (1800-1854)

הרב ד"ר ר' מימי פייגלסון
משפיעה רוחנית ומרצה בכירה לתלמוד וחסידות
בית מדרש לרבנים ע"ש שכטר / rebmimi@yahoo.com

תניא אבא בנימין אומר אין תפלתו של אדם
שומעת אלא צדי"הכ שנאמר לשמוע אל
כר' במקום הדנה כו' הענין בזה כשאדם מתפלל
להש"י על טובת עו"הו ויש לו מיתש סן העוצה
הזאת ירחק אותו מהש"י ח"ו, אכן העלה העולם
לזה שתחילה יתפלל על זה העישה עלמו, היינו
באם לא יטרירו זאת הטובה מעצרות הש"י אז
יתן לו הש"י וצאם לאר ימנע ומנו ולא יצא לו
עוד אף חשק להתפלל על זה חס הענין צי"הכ
וכמו שמלינו בתפלת שה"עם צנכרי אומר ועשיח
ככל אשר יקרא אליך כו' אצל בישראל אומר אשר
חדע את לבנו .

למה בירא

תניא אבא בנימין אומר אין תפלה של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת שנאמר לשמוע אל דרנה ואל התפלה במקום רנה שם תהא תפלה

במקום רנה צבית הכלקת ששם אומרים הלבוז שיכות וחושבות צנעיות קול ערב: בעדת

בירא

זבח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו.
זה רומז גם על תפלה שהאדם מתפלל
על איזה ענין טובה שהש"י יתן לו לא יתפלל
בעקשות ולא יהיה נוגע לזה מאוד כי פן אין
זה רצון הש"י, וזה רומז זבח לאלהים שזה השם
רומז על גבורה (ומשותף גם לחול) אבל שם
הוי"ו צ"ה רומז על עמוד האמצעי והוא בלתי
לה' לבדו, וכדאיחא בזה"ק (משפטים ק"ח).
שקרננות אסור להקריב לשום שם רק לשם
הוי' לבדו.

הוי' לבדו

1 וידבר ה' אל משה לאמור שלח לך אנשים, איהא
צו"הק חלח עלמין איה לי לקו"צם,
עלמא דגניז בניה ולא אחידע כלל, ועלמא דאחידע
צה חמיד, ועלמא דאחידע ולא אחידע, והענין
5 בזה כי יש שאין תפלה מועיל לו כלל חס נקרא
עלמא דלא אחידע כלל, היינו שנגד האדם הזה
הקצ"ה מסלק כבודו לעילא, ועלמא דאחידע צי"
חמיד הוא נגד האדם שהש"י הוא חמיד צעזרו
ומקיעו אף בלא תפלה ולא יולטרך לתפלה, עלמא
דאחידע ולא אחידע הוא נגד אדם שאין לו קיעתא
10 בלא תפלה אך ע"י תפלה הוא כענה ולאדם הזה
יצא בלב רגון לתפלה כי לאלו השנים הראשונים
לא יצא שום רגון בלב להתפלל, וכן הוא הענין
כי ההולך בקיעתא לא יולטרך לתפלה ומי שלא
15 יועיל לו תפלה ג"כ לא יצא לו בלב שום רגון
תפלה, אך האדם כאשר לא יצא לו רגון לתפלה
לריך להצין מפני מה אין בו רגון אים הוא מפני
שלא יועיל לו או מפני שאין לריך, וכמו כן הענין
צמרנלים והמרנלים לא הי' מועיל להם שום תפלה
20 לפיכך לא צא בלבם רגון תפלה, וכלב הי' לריך
לתפלה לפיכך נשחטח על קצרי אצותיו והתפלל,
ויסחטע לא הי' לריך לתפלה כי הלך בקיעתא
תת' כמ"ש צו"הק"י כי משה צרכו בקיעתא עילאת,
לפיכך לא הי' לריך לתפלה .

פ"ה אבא זמן (ת"ה)

לא חטע לך חסירה כל עץ אלל חזנס ה' אלקיד,
 הענין בזה אף טכטורה האדם שיהי' כפוף
 חסה ח"ס כעצור ליעיל צעודא דר"ג ור"י,
 זהו רק דר"ת, אלל בחפלה אסור להיות כפוף חסה
 שום גרין כי חזנס הוא מקום חפלה ועבודה,
 חס שכאמר בגמ' אסור לאדם שיחפלה אסורי רבו,
 היינו שלא יחפלה לשום גרין, כגון שיחפלה להס"י
 שיושיע אוחו שיהי' גדול בתורה כדבר זה אסור
 כי בחפלה לריך להצין כי הוא מחפלה להס"י
מקור הישועה שיכול להושיע אוחו צלי נצול
 ומילד, וכמו שכתבאר על פסוק ושור או שיה צפ'
 אמור.

(ה"א) ~ 100

אך חזנס' מנינה איידי בחפלה
 האדם מחפלה להס"י ואמר חסס מסחקין אוחו
 כי בחפלה אסור להזכיר שום מדה מהשגות האדם
 בהס"י כי חפלה הוא שהס"י יאיר עיני האדם
במקום שאין ידו מנעת, ובמדות הוא צקן האדם
 להשיג אוחו חפיקסו, וחפלה היא רק להס"י שלא
 יתאר בשום מדה כמו שמוכר צעקיקחא, כל
 קראנו אליו ולא למדותיו וכשאדם מחפלה ומחזיר
 אוחו מדה כראס כמחפלה ס"ו להמדה שחושיע
 לו והמדה אין לה עמלד למה רק ממה שמרד לה
 ס"י כי עי' נקראת מדה, וחפלה הוא לעלמותו
 יחנך אשר לית מחשבה חפיקסא צי'.

100 10/10 (ה"א)

לא חשוק את רעך היינו כל דבר טוב שיכול
 האדם לחמילא לחזירו ולא ימילא לו נקרא
 עושק אוחו. ואף חפלה שיכול האדם להחפלה אל
 ס' צעד חזירו ולא מחפלה צעדו נקרא עושק אוחו
 כמו שמילנו בשמואל שאתר וגם אנכי חלילה לי מחטא
 לה' מחדול להחפלה צעדכם (שמואל א' י"ג), ודע
 הגמ' על זה כל שיכול להחפלה צעד חזירו ואינו
 מחפלה נקרא חוטא.

סמך
 למטתי. כל ימי חסדתי שלא לעשות
 מלאכה. ושלא לעסוק בתורה
 כשעמדתי מונחתי עד שאקרא ק"ש
 ואחפלה:

1 אה בחקתי תלכו. אם הוא לשון ספק כי
 מי יודע אם מקיים את החורה כעומק
 רגון השי"ת, כי בהפרשה הקודמת כתיב
 שמיטה ויש ג"כ שמיטת כספים שכתוב
 5 בפרשה ראה, ואם כתיב כמה אזירות על זה,
 השמר לך פן יהיה דבר עם לצנך צליעל לאמר
 וגו' ומכל מקום איתא נמסכת שביעית
 (פ"י, מ"ח) המחזיר חוב בשביעית יאמר לו
 משמט אני, אמר לו אעפ"כ יקבל ממנו שנאמר
 12 וזה דבר השמיטה ושם (משנה ט') המחזיר
 חוב בשביעית רוח חכמים נוטה הימנו, והיינו
 שבה סגי שמקיים שמיטת כספים בדבורו
 שאומר לו משמט אני ומה מוכח שיש עומק
 בד"ת יותר ממה שכתב על הלבוש והשי"ת

16 האיר לחכמינו ז"ל בזה המצוה עומק רגונו ית'
 ולכן כתיב כאן לשון ספק שאף שאדם נוהר
 לקיים כל השלחן ערוך עדיין הוא בספק אם
 כוון לעומק רגון השי"ת, כי רגון השי"ת הוא
 עמוק עמוק מי ימצאנו, וגם לשון אם הוא
 20 לשון חפלה שהשי"ת כשיכול מחפלה הלואי
 שחלכו בחקותי ותכוונו לעומק רגוני.

ס"ה במ"א (ה"א)

1 (ה) תניא אבא בנימין אומר על שני
 דברים הייתי מצטער כל
 ימי על תפלתו שתהא לפני מפתו
 וכו' אלא אימא סמוך למפתו הענין
 5 בזה כי מלד הטנע צעת יצר להאדם ממעורר
 לבו לחפלה, וצעת ירווח לו אין לבו ממעורר
 לחפלה, וזה שהיה מצטער שמיטה רומנו לנייחא,
 והיה מצטער שגם צעת ירווח לו ג"כ ימעורר
 בלבו חפלה שיראה שרריך תמיד להחפלה לה'
 ועיניו יהיה נשואים לה' תמיד, כמו שכתוב
 10 (ויקרא כ"ו, ה') וצירי ישיג את זרע, שמקנין
 רכוש כשאדם רואה שהוא מהשי"ת ממעורר
 בו כח חפלה מחדש, וחפלה נמשל לזריעה
 שאף מן הנייחא ימעורר בו חפלה, כמו שכתוב
 15 (מהלים ע"ג, ט"ו) ויחפלה צעדו תמיד.

100 10/10

תניא אבא בנימין אומר על שני דברים הייתי מצטער
 כל ימי על תפלתו שתהא לפני מפתו ועל מטתי שתהא נתונה בין צפון לדרום על תפלתו שתהא לפני מטתי
 מאי לפני מטתי אילימא לפני מטתי ממש ודאמר רב יהודה אמר רב ואיתימא ריב"ל ימנין למתפלל שלא יהא
 דבר חוצץ בינו לבין הקיר שנאמר וייסב חוקירו פניו אל הקיר ויתפלל לא תימא לפני מטתי אלא אימא סמוך
 למטתי